

SESAM

Transnationalitet i praktiken

Lisa Fröbel
Serena Bonato
SERUS ek. för.

1	INLEDNING	3
1.1	SYFTE.....	3
1.2	SESAM – BAKGRUND	3
1.3	TRANSANTIONELL KOORDINATOR	4
2	TRANSNATIONALITET	5
2.1	SYFET MED TRANSNATIONELLT ARBETE INOM ESF.....	5
2.2	AKTIVITETER OCH PROCESSER: SESAM:S ARBETSMETOD	6
2.3	FAS 1. FÖRBEREDELSE	6
2.4	FAS 2: ERFARENHETSUTBYTE: STUDIERESA	7
2.5	FAS 3 EFTERARBETE/REFLEXION	8
2.6	FAS 4 LÄRANDE UTBYTE 2 OCH SPRIDNING	8
2.7	FAS 5 LÄRANDE UTBYTE 3: ERFARENHETSRESA MED SPETS	10
2.8	FAS 6 LÄRANDE UTBYTE: SLUTLIG TRANSNATIONELL SEMINARIUM	11
3	RESULTATREDOVISNING	12
3.1	MERVÄRDE.....	12
3.1.1	FÖRVÄNTNINGAR.....	13
3.1.2	DET TRANSNATIONELLA ARBETETS BETYDELSE FÖR PROJEKTET	14
4	SLUTSATSER.....	14
4.1	GEMENSAMMA LÄRDOMAR	14

1 Inledning

1.1 Syfte

Syftet med handboken är att samla erfarenheter och goda exempel från det transnationella arbetet som har pågått i det ESF finansierat projektet SESAM. Att arbeta transnationellt är ingen självklarhet och det finns inga exakta recept på hur man lyckas. SESAM har hittat sin egen metod och testat sina egna vägar. Resultatet blev ett lyckat utbyte som har påverkat både projektet men framförallt människorna som har varit aktiva i det transnationella arbetet.

Det är viktigt att kunna sprida erfarenheter från det transnationella arbetet och visa att ett projekt har mycket att vinna från kontakter med andra organisationer i andra länder samt pröva nya utforskade vägar.

I rapporten kommer vi att beskriva de olika moment som har påverkat SESAM:s transnationella erfarenhetsutbyte.

1.2 SESAM – bakgrund

SESAM är ett ESF-projekt som verkar för att genom ett tätt samarbete mellan Arbetsförmedlingen och den sociala ekonomins aktörer utveckla och organisera anordnare av sysselsättningsplatser för arbetssökande inom Jobb och Utvecklingsgarantins tredje fas. (JOB fas3)

Projektet har haft sin verksamhet inom arbetsmarknadsområde Jämtland och Västernorrland mellan 2009-07-01 – 2012-06-30 och erbjuder individanpassade sysselsättningsplatser inom sociala ekonomin. Samarbetet i SESAM erbjuder intresserade anordnare och sökanden en utökad delaktighet och olika former av stöd och anpassade metoder med målet att korta vägen för arbetssökanden inom Jobb och utvecklingsgarantins tredje fas att komma tillbaka till arbete. Inom projektarbetet utvecklas löpande användarvänliga metoder som skall vara anpassade och användbara inom Arbetsförmedlingens ordinarie arbetet inom Jobb- och utvecklingsgarantin. Projektets syfte har varit att utveckla nya metoder för att öka samarbete mellan den sociala ekonomin och arbetsförmedlingen samtidigt som man utvecklar och förbättrar arbetsförmedlingens möjlighet till att anordna sysselsättningsplatser som håller bra kvalitet.

Projektarbetets mål har varit att utveckla kvalitetssäkrings och uppföljningsmodeller av sysselsättningsplatser och former för individuell uppföljning av deltagarna, där varje enskild anordnare arbetar med individuella planer för enskilda deltagarens möjligheter att återgå till arbete.

Projektets samarbetsparter inom den Sociala Ekonomins plattformen Mellersta Norrland samarbetar för att erbjuda 100-150 individanpassade sysselsättningsplatser som utgår från varje individs förutsättningar och behov.

Anordnare anmäler intresse av att erbjuda sysselsättningsplatser till projekt SESAM. Samråd sker med facklig part innan beslut. Anordnare ansvarar för en god arbetsmiljö enligt arbetsmiljölagen. Platsen erbjuder deltagaren att ta del i den sociala samvaron där möjlighet ges till nya erfarenheter, referenser med stöd i tiden att fortsatt söka arbete. Handledare för detta erbjuds kompetensutveckling via SESAM med stöd och uppföljning via Arbetsförmedlingens projektkoordinatorer.

Deltagaren tar del av inkomna platserbudanden på den lokala Arbetsförmedlingen genom att välja sin sysselsättningsplats. Arbetsförmedlingen följer upp och ser hur det utvecklar sig för deltagaren och för anordnaren.

1.3 Transnationell koordinator

SERUS ek. för. upphandlades som extern transnationell koordinator. I tjänsten ingick det olika aktiviteter:

- Planera projektets fördjupade samarbete med transnationella samverkanspartners
- Planera, förbereda och delta som koordinator under projektets resor
- Planera och förbereda för mottagandet av representanter från transnationella samverkanspartners
- Ansvara för att, i slutet av projektetiden, skriva och sammanställa en handbok med erfarenheter från det transnationella arbetet.

Koordinatören har i samarbete med projektledaren organiserat resorna och har fungerat som kontaktperson med de transnationella partners samt "reseguide", dvs planerat programmet och organiserat träffarna med relevanta organisationer/företag.

Att upphandla en koordinator har gjort det möjligt för projektet att prioritera transnationalitet lika mycket som alla andra delar i projektet. Koordinatören har kunnat koncentrera sig på de praktiska detaljerna samt fungera som länk både mellan projektgruppen och samverkanspartners men även för de transnationella partners.

2 Transnationalitet

2.1 Syftet med transnationellt arbete inom ESF

Transnationellt samarbete inom Europeiska socialfonden är en viktig del som påverkar utvecklingen av verksamheten i ett projekt och tillsammans med temagrupper bland annat syftar till att förbättra projektresultat och ge större spridning för goda exempel både nationellt och på EU-nivå.

Transnationalitet har inte varit en självklarhet i Socialfondsfinansierade projekt och möjligheten att avsätta en del av budgeten för transnationella aktiviteter har tyvärr inte utnyttjats i lika stor utsträckning som det har funnits möjlighet till.

Vad är transnationalitet? Varför vill man arbeta med transnationalitet i ett Socialfondsfinansierat projekt? Genom transnationalitet kan man:

- Upptäcka nya sätt att jobba på
- Lära sig att tillämpa nya synsätt
- Låna och dela med sig av idéer
- Stimulera till kreativa lösningar

De vanligaste sätten att samarbeta med andra organisationer i andra länder är genom:

- Kunskaps- och erfarenhetsutbyte, t.ex. studieresor/utbyte
- Parallell utveckling av innovativa ansatser
- Att man tar "tar hem", anpassar, prövar och vidareutvecklar metoder, modeller, verktyg etc. som visat sig framgångsrika i det/de medlemsländer man har samarbete med
- Fördjupad erfarenhetsöverföring genom utbyten av nyckelpersoner, personal eller deltagare under en kortare eller längre tid
- Gemensamt utvecklingsarbete

Genom transnationalitet lyfter man projektet både på lång och kort sikt. Kortsiktigt har projektet möjlighet att få tillgång till nya idéer, ha ett bredare urval av experter med nya färdigheter och andra kompetenser, få tillgång till flera samarbetspartners samt ha möjlighet att göra försök på gemensamma områden med större underlag och stärka ömsesidiga affärsmöjligheter.

På längre sikt kan det transnationella arbetet ge projektet en europeisk dimension med möjlighet till att påverka flera aktörer än vad man hade kunna gjort utan att arbeta transnationellt: spelplanen blir plötslig mycket större och genom strategiska satsningar kan man påverka både det nationella och det europeiska systemet, den politiska utvecklingen samt regelverket på olika planer.

SESAM har utvecklat och anpassat transnationalitet utifrån projektets behov och har verkat för att skapa ett långsiktigt samarbete över nationsgränserna. Projektet har haft möjlighet till att påverka projektägarens eget arbetssätt samt skapa nya förutsättningar för den sociala ekonomins aktörer i regionen.

2.2 Aktiviteter och processer: SESAM:s arbetsmetod

Arbetet med att bygga upp SESAM:s transnationella utveckling har skett i samarbete med alla involverade aktörer: projektägaren och projektledaren, samarbetspartners och den upphandlade koordinatören. Förankringen och behovet av att utveckla en gemensam grund att stå på har varit projektets utgångspunkt för det transnationella arbetet. Arbetet har utvecklats i 6 faser:

1. Fas 1. Förankring och förberedelse
2. Fas 2. Erfarenhetsutbyte: studiebesök i Liverpool
3. Fas 3. Efterarbete/reflektion
4. Fas 4. Erfarenhetsutbyte 2 och spridning
5. Fas 5. Erfarenhetsutbyte 3: strategiskt studiebesök
6. Fas 6. Erfarenhetsutbyte: slutligt transnationellt seminarium

Ett relativt stort antal individer från partnerorganisationerna har deltagit i transnationella aktiviteter både hemma och utomlands. Aktiviteterna har huvudsakligen bestått av gemensam planering, genomförandet av två studiebesök/erfarenhetsutbyte utomlands, ett besök från en expert från en av parterna samt ett slutligt transnationellt seminarium på hemmaplan. Omkring 15 personer från SESAM-projektet har haft möjlighet att vara med på de två erfarenhetsresor som projektet har organiserat. Många fler har haft möjlighet att ta del av de erfarenheter som presenterades av de transnationella kontakterna på besök i Sverige.

2.3 Fas 1. Förankring och förberedelse

Mycket har handlat om att motivera varför projektet SESAM behöver ett transnationellt partnerskap och skapa medvetenhet om vilka styrkor och svagheter som påverkar de

egna processerna jämfört med andra organisationer. Att arbeta transnationellt innebär att man är beredd att acceptera att man inte kan lösa alla problem själv och att andra som sitter med exakt samma utmaningar som oss kan hjälpa oss att utveckla nya metoder eller nya tankesätt. Samtidigt ger det transnationella arbetet möjlighet till att sprida lyckade modeller och metoder som vi i det egna projektet har tagit fram och ökar möjligheterna till att påverka systemet både på nationell men även på europeisk nivå.

Förankringen i projektgruppen och hos SESAM:s samarbetspartners har varit en nyckelfaktor till framgång. Att förankra det transnationella arbetet både i projektgruppen och hos projektägaren är mycket viktigt för att kunna utveckla arbetet och integrera transnationalitet i projektet utan att det ska kännas som en extern påklistrad aktivitet. Utan stöd från projektägaren och samarbetspartners hade SESAM:s transnationalitet varit troligtvis begränsad till ett antal besök som säkert hade berikat de personerna som varit inblandade men inte nått de spridningseffekterna som man faktiskt har uppnått.

Praktiskt har arbetet gått ut på att förbereda projektgruppen inför dettransnationella utbytet och hitta en/flera pålitliga partners för att lägga grunden till ett långvarigt samarbete som vara under och efter projektiden. Att kunna sätta igång arbetet nästan samtidigt som projektet startade har visat sig vara en av framgångsfaktorerna.

Projektgruppen med samverkanspartner träffades på ett gemensamt seminarium där den transnationella koordinatör introducerade arbetet:

- Vad är transnationalitet?
- Varför är transnationalitet viktigt i SESAM-projektet?
- Omvärldsanalys:
 - vilka länder och vilka aktörer är SESAM intresserad av?
 - Fördjupning kring vilka organisationer som SESAM ska besöka

Arbetet påbörjades med en generell presentation om hur sociala ekonomin ser ut i olika EU-länder jämfört med Sverige. Projektgruppen med alla samarbetspartners valde Storbritannien som det första landet som projektet skulle besöka. Detta på grund av Storbritanniens likheter med Sveriges regelverk och system. Den transnationella koordinatör har genom egna nätverk kontaktat organisationen SEN (Social Enterprise Network) som i sin tur förmedlade intressanta kontakter och bistod SESAM med organisation och logistik av den första transnationella resan.

2.4 Fas 2: Erfarenhetsutbyte: studiebesök i Liverpool

Efter att ha tagit kontakt med SEN och med hjälp av dem satt ihop ett besöksprogram, har SESAM:s projektgrupp med samarbetspartners tillsammans med projekten Trefas, Anordnarresurs Norr och Anordnarresurs- resten av världen åkt till Liverpool. Under tre intensiva dagar besökte gruppen 8 olika organisationer som arbetar med sårbara grupper och med samhällsutveckling.

Både projektorganisationen tillsammans med den transnationella koordinatör och SEN hade väl förberett sig på vilka organisationer man skulle besöka. Inför resan hade koordinatör tillsammans med projektgruppen strukturerat upp besöken. För varje besök fanns det utsedda "sekreterare" och en eller två personer med redan förberedda korta presentationer på de olika projekten samt frågor. Detta har varit väldigt viktigt för att kunna få en enhetlig bild av de olika organisationerna samt kunna följa upp besöken efter resan.

Att tänka på: strukturera upp besöken, det hjälper att få förståelse samt hitta en röd tråd som gör det möjligt att få ut det mesta från ett besök samt gör rapporteringen lättare.

Att kunna prioritera inför resan har varit en framgångsfaktor, man har kunnat begränsa och fokusera på olika frågor utan att ändå begränsa sig.

"Programmet var mycket intensivt upplagt och man blev väldigt engagerad. Tempot var ibland för högt. Det var ett intressant och omväxlande program som gav mig jättemycket."

Resan har varit lärorik och deltagarna är nöjda över organisationen. Både koordinatör och SEN har dock varit överambitiösa i planeringen vilket resulterade i ett alldeles för pressat schema med många (intressanta) besök men alldeles för lite tid för egen reflektion.

Att tänka på: planera in tid för reflektion, i grupp eller individuellt. Det är viktigt att kunna reflektera och fundera kring vad man har sett och hört.

2.5 Fas 3 Efterarbete/reflektion

Efter resan har projektgruppen haft möjlighet att sammanställa en reserapport samt tid att reflektera över de nyvunna kunskaperna. Projektet har spridit rapporten och börjat arbeta med nya modeller och tankesätt som har påverkat SESAM:s modell.

2.6 Fas 4 Erfarenhetsutbyte 2 och spridning

Som en del i SESAM:s Mittkonferens samt som ett sätt att sprida erfarenheterna från resan har SESAM bjudit in en representant från företaget FRC group, en av de organisationerna som gjorde mest intryck på deltagarna på resan.

Genom denna satsning har projektet delvist löst det vanliga problemet med

erfarenheterna av det transnationella arbetet som oftast blir begränsade till de deltagarna som har varit med på resan. Genom att bjuda in Christopher Watsson som representant för FRC Group Styrelsen som har kunna träffa ett flertal organisationer som arbetar inom den sociala ekonomin har man kunnat direkt påverka dessa organisationer, deras arbetssätt och synsätt, något som är förenligt med ESF-projekts syfte. Besöket har innefattat även träffar med organisationer knutna till SESAM (Myrorna och HK) och har därefter skapat flera nya kontakter och ytterligare utbyte mellan FRC Group och HK.

Transnationalitet: spridning och påverkan

SESAM har arbetat på tre olika nivåer: första resan har fokuserat på den individuella nivån. Projektet har tittat på olika verksamheter och olika lösningar för personer som står längst från arbetsmarknaden. Resan har varit för många en upplevelse och ett sätt att börja tänka nytt och tänka om. Det har varit ett sätt för att fylla på ny energi och bredda sitt nätverk.

Aktiviteterna har även varit värdefulla genom att de speglar det egna projektet (var man står i förhållande till andra länder – någon form av "benchmarking"). Förståelsen för SESAM-projektet har ökat.

SESAM har sedan haft möjligheten att bjuda in en representant för FRC och lyfta projektets spridning till organisationsnivån: organisationerna som har samarbetat med projektet SESAM har haft förmånen att kunna ta del av FRC Group:s erfarenheter och börja ifrågasätta sina egna metoder och arbetssätt. Transnationaliteten har alltså påverkat organisationerna.

Under SESAM:s sista resa (se nästa avsnitt), har man medvetet valt att satsa på en mer strategisk nivå för att påverka strukturer och arbetssätt hos projektägaren.

2.7 Fas 5 Erfarenhetsutbyte 3: strategiskt studiebesök

SESAM:s andra resa utvecklades tillsammans med SEN och FRC Group som hade lämnat störst avtryck efter första resan och som man bedömde kunna vara en långvarig partner även i kommande projekt. Det finns ömsesidigt intresse att utveckla en mer långvarig relation mellan FRC Group, SEN och flera av SESAM:s samarbetspartners.

Andra resan skulle avgränsas ännu mer och projektgruppen tillsammans med koordinatorn kom fram till följande punkter som skulle diskuteras under en endags workshop med ett fåtal organisationer:

1. Hur finansierar man och hantera trainee, lärling och andra jobbskapande program?
2. Vilka metoder/modeller fungerar för att hjälpa människor som varit utanför arbetskraften under en lång tid att få arbete - kan sociala företag hjälpa?
3. Hur vinner sociala företag fler och större/bättre offentliga upphandlingar?

Punkterna diskuterades med de organisationerna som skulle vara med. Syftet med mötet var att på en mer strategisk nivå diskutera möjligheterna och erfarenheterna. Att kunna planera in ytterligare ett besök på samma organisation men med mycket tydligare syfte har gjort det möjligt att lära känna varandras organisationer mycket bättre samt diskutera mer konkreta lösningar.

Koordinatorn genomförde ett antal intervjuer med både deltagare som var med på resan men även med SESAM:s engelska partners. Nästa alla uppger att i början av resan var många osäkra på vad syftet och målsättningen för det transnationella arbetet var. Efter första resan var det enklare att hitta mervärdet i det erfarenhetsutbyte som skedde. Att möta andra som försöker lösa samma problem men på olika sätt har berikat många under resan.

Andra resan blev mycket mer konkret och även om det blev en mer strategisk resa där t.ex. målgruppen för projektet inte kunde vara med, har projektet kunna förvalta en relation och fått ny inspiration. Resans relevans har varit mycket större i andra resan jämfört med första resan. Några av de intervjuade uppger dock att det är svårt att säga något om relevansen i dagsläget utan att resultaten från utbytet troligtvis kan visas om kanske ett halvår när projektet är slut och när SESAM:s samverkanspartners har "tagit över" kontakterna och implementerat projektets arbetsmodell i ordinarie verksamhet.

En stor utmaning är att omsätta de kunskaperna från det transnationella utbytet till de lokala förhållandena så att erfarenheter och *best practise* kan spridas och bidra till utvecklingen av nya modeller och metoder för att öka arbetskraftsutbudet i regionen. Hur man lyckats med detta är svårt att uttala sig om på det här stadiet.

2.8 Fas 6 Erfarenhetsutbyte: slutligt transnationellt seminarium

Spridning av erfarenheterna från det transnationella arbetet har haft en stor betydelse för projektet SESAM. Under resans gång har man försökt genom planerade återkopplingsmöten att kontinuerligt föra över kunskap från projektgruppen till anordnaren och i slutändan deltagaren och målgruppen.

För att sprida ny kunskap och göra det möjligt även för andra utanför projektet SESAM att ta del av resultaten från det transnationella arbetet, har projektet bjudit in två representanter från organisationen Social Enterprise Network till ett transnationellt seminarium öppet för allmänheten.

Rosie Jolly och Debbie Felton från SEN fick möjlighet att berätta om deras verksamhet, motgångarna och framgångarna och tillsammans med publiken jämfört situationen för den sociala ekonomin i respektive land.

Seminariet har fokuserat främst på tre fokusområden:

- Kompetensutveckling: hur sker kompetensutvecklingen i den sociala ekonomins organisationer?
- Finansieringsfrågor: hinder och möjligheter. Hur ska vi tänka i framtiden?
- Organisationsutveckling

Förväntningarna från publiken har enligt utvärderingsenkäten från projektet har överträffats:

"Mitt mål för dagen var att kunna ta del av SEN:s erfarenheter och nätverka med dem och andra"

"Jag ville lyssna och lära mig hur man jobbar med sociala företag i andra länder"

"Jag vill bredda mitt nätverk och eventuellt fortsätta jobba med SEN och FRC Group"

Många frågor har lyfts och diskussionerna var intressanta. Det började med en jämförelse mellan Storbritannien och Sverige för att mot slutet kunna prata om europeiska problem och europeiska lösningar.

Det finns självklart utrymme för förbättring, t.ex. har inbjudningar kommit ibland lite för sent, att dokumentationen från seminariet har varit för svår och "tråkig" samt att det hade varit bra att öppna upp seminariet för flera.

3 Resultatredovisning

3.1 Mervärde

Att arbeta transnationellt och bygga partnerskap kräver en lång tids förberedelse. SESAM har arbetat med partnerskap under hela projektiden och byggt upp och förändrat både program och förväntningar under resans gång.

Det är viktigt att diskutera ambitionsnivån när det gäller transnationalitet. Blir ambitionsnivån för hög riskerar man att parterna i projektet upplever det som tungt och tidskrävande, något som tar tid från den verksamheten som projektet ska ägna sig åt. SESAM har genom sin koordinator och projektgruppen definierat målet väl med erfarenhetsresorna.

"Det har varit välordnade, skräddarsydda och ibland för många besök. Ett bra utbyte med bra kontakter."

Intervjupersonerna anser överlag att studiebesöken och konferensen med transnationellt inslag har varit mycket välorganiserade och att de givit många intressanta inblickar och uppslag. Några har valt att fortsätta förvalta kontakterna med några av de organisationerna som projektet besökt. Ett exempel är ett webbnätverk som organisationerna SEN och SEMN planerar att starta upp samt vidare planering av ytterligare besök/erfarenhetsutbyte mellan organisationerna.

3.1.1 Förväntningar

"Förväntningarna ligger främst på att få utbyte av erfarenheter med de övriga länderna"

Förväntningarna på det transnationella arbetet hos projektgruppen kan beskrivas som relativt vaga i början av projektet. Någon av de tillfrågade menar att transnationalitet var ett nytt begrepp och att det var svårt att från början kunna prioritera det framför alla andra aktiviteter som direkt vände sig till målgruppen. Dock fanns förväntningar på att det transnationella arbetet skulle resultera i nya erfarenheter och möjligheter till att ge mer energi i projektet samt att kunna hämta ny inspiration från andra organisationer i andra länder. Förväntningar på det transnationella samarbetet har ökat under hela projektperioden och delaktigheten i det transnationella arbetet har också varit mer påtaglig.

Mötet med andra organisationer och jämförelsen med andra länder har även resulterat i en bättre bild över vad som görs i våra regioner och i Sverige och hur långt man har kommit i vissa områden. Det transnationella arbetets påverkan på projektet beskrivs i form av ett vidgat perspektiv och ett fruktbart utbyte.

3.1.2 Det transnationella arbetets betydelse för projektet

Praktiskt har projektledaren tillsammans med koordinatörerna implementerat både modeller och metoder men även "lånat" tankesätt och visioner. Transnationalitet har varit för projektet SESAM ett sätt att spräcka projektbubblan och koppla projektet med omvärlden.

Projektledaren för SESAM har efter utbytet med Liverpool hämtat hem, anpassat och delvis använt erfarenheterna från FRC Group samt arbetar med att vidareutveckla FRC:s arbetsträningsprogram för långtidsarbetslösa för att kunna anpassa det till det svenska systemet.

Vidare har projektet byggt upp en stabil relation med FRC Group och SEN och lyckats med att förmedla kontakterna och relationer vidare så att samarbetet med Liverpool kan fortsätta efter projektets slut.

4 Slutsatser

4.1 Framgångsfaktorerna

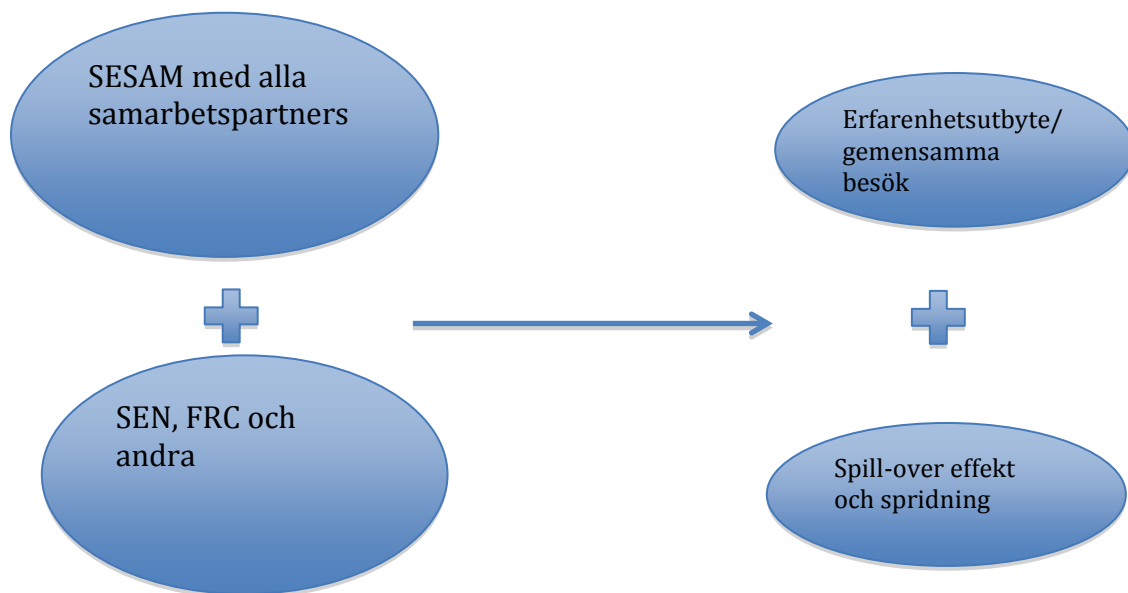
Vi har listat ett antal nyckelfaktorer som påverkar det transnationella arbetet och som i SESAM-projektet har varit framgångsfaktorer:

- Förankring hos projektägaren, projektgruppen och samverkanspartners
- Delaktighet
- Att utse en transnationell koordinator med tydliga arbetsuppgifter
- Att arbeta med transnationalitet parallellt med andra aktiviteter och från och med början av projektet
- Hitta rätt ambitionsnivå
- Lägga tid på att hitta rätt partner/nätverk

- Omarbeta och tänka om längst vägen
- Struktur i studiebesök, röd tråd

4.2 Gemensamma lärdomar

Att arbeta transnationellt är något vi behöver bli bättre på. SESAM-projektet har utvecklat "sin transnationalitet" under projektets gång och låtit sig påverka av det. Genom ett transnationellt partnerskap är det möjligt att berika vårt projekt med nya och spännande detaljer samt generera ringar på vattnet och sprida ny kunskap.

SESAM:s erfarenheter tillsammans med ny inspiration och nya lösningar testade i andra organisationer har påverkat både projektägaren och samverkanspartners:

- Deltagarna har fått kunskap om Storbritanniens sociala ekonomi
- Spin-off effekter i form av benchmarking, ökade förståelse för sociala ekonomin och strukturpåverkan
- Nya potentiella nätverk har bildats, kontakterna har spridits bland SESAM-projektet samverkanspartners
- Nya modeller/metoder har påverkat projektägarens arbetssätt
- Individuell påverkan, deltagarnas "vi-känsla" ut ett europeiskt perspektiv har förstärkts
- Nya lösningar föds fram som vidareutveckling och anpassning av FRC:s metoder